

BIULETYN INFORMACYJNY GMINY JABŁONKA

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY • Nr 1 (49)/2021 • KWIECIEŃ 2021

Radosnego Alleluja!

*Niech Zmartwychwstanie Pańskie,
które niesie odrodzenie duchowe,
napętni wszystkich spokojem i wiarą,
da siłę w pokonywaniu trudności
i pozwoli z ufnością patrzeć w przyszłość.*

*Przewodniczący
Rady Gminy Jabłonka
Eugeniusz Moniak*

*Wójt Gminy Jabłonka
Antoni Karlak*

ZESTAWIENIE ZADAŃ ZAPLANOWANYCH DO REALIZACJI NA ROK 2021

stan na dzień 01.01.2021

ZADANIA OGÓLNOGMINNE

LP.	TREŚĆ	PLAN
1.	zimowe utrzymanie dróg gminnych	810 000,00 zł
2.	plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Jabłonka	155 000,00 zł
3.	bieżące utrzymanie oświetlenia ulicznego Gminy Jabłonka	1 050 000,00 zł
4.	realizacja zadania w zakresie gospodarki odpadami - umowa na wywóz odpadów komunalnych	3 003 000,00 zł
5.	dotacja celowa dla Województwa Małopolskiego z przeznaczeniem na współfinansowanie zadania pn: " Rozbudowa drogi wojewódzkiej 957 Krowiarki - Nowy Targ"	48 000,00 zł
6.	realizacja zadania - Czyste powietrze	179 231,00 zł
7.	budowa kolektora głównego Jabłonka - Orawka	1 940 000,00 zł
8.	bieżące utrzymanie dróg gminnych	624 496,00 zł
9.	regulacja własności gruntów	150 000,00 zł
	RAZEM	7 959 727,00 zł

ORAWKA

LP.	TREŚĆ	PLAN
1.	wykonanie rekanalizacji - 1 budynek	11 481,00 zł
2.	budowa kanalizacji na Studzionkach	30 000,00 zł
3.	rozgraniczenie drogi na Studzionkach nr ew. 583/3	10 000,00 zł
4.	rozgraniczenie drogi z Orawki do Kurzaków, poszerzenie drogi	30 000,00 zł
5.	wykonanie projektu oświetlenia mostu i drogi Do Sołtystwa	20 000,00 zł
6.	wykonanie oświetlenia w Sołtystwie	35 000,00 zł
	RAZEM	136 481,00 zł

CHYŻNE

LP.	TREŚĆ	PLAN
1.	wykonanie rekanalizacji	16 737,00 zł
2.	budowa mostu wraz z drogami dojazdowymi łączącymi osiedle Bugaj i Zawodzie z centrum wsi	250 000,00 zł
	RAZEM	266 737,00 zł

JABŁONKA CENTRUM

LP.	TREŚĆ	PLAN
1.	wykonanie rekanalizacji	73 093,00 zł
2.	oświetlenie uliczne:	22 000,00 zł
	wykonanie projektu ul. Długa i Wspólna	20 000,00 zł
	ul. Biszczaków 1 lampa	2 000,00 zł
3.	wykonanie projektu chodnika wzdłuż drogi wojewódzkiej ul. Babiogórska	30 000,00 zł
4.	asfaltowanie dróg:	550 000,00 zł
	ul. Kępowa	50 000,00 zł
	ul. Kurzaków	150 000,00 zł
	ul. Wertelowska	70 000,00 zł
	ul. Górska	80 000,00 zł
	ul. Kamieniec	80 000,00 zł
	przedłużenie ul. Na Równi	60 000,00 zł
	ul. Potokowa nr ew. 2607	60 000,00 zł
5.	wykonanie odwodnienia ul. Wolności nr ew. 6563	50 000,00 zł
6.	utwardzenie drogi ul. Nowa nr ew. 4258 (od ul. Nowej)	10 000,00 zł
7.	remont drogi Matlinga	30 000,00 zł
	RAZEM	765 093,00 zł

JABŁONKA BORY

LP.	TREŚĆ	PLAN
1.	położenie nawierzchni asfaltowej na ul. Pogranicza (droga od drogi krajowej do mostu)	95 000,00 zł
2.	wykonanie rekanalizacji 6 budynków	44 594,00 zł
4.	żwirowanie drogi ul. Wilsona	5 000,00 zł
5.	położenie korytek na ul. Zagrodowej	5 000,00 zł
6.	asfaltowanie drogi ul. Subówka 60 m	20 000,00 zł
7.	remont budynku szkoły	50 000,00 zł
RAZEM		219 594,00 zł

ZUBRZYCA DOLNA

LP.	TREŚĆ	PLAN
1.	wykonanie rekanalizacji 2 budynki	31 994,00 zł
2.	remont drogi o nr ew. 5172	48 000,00 zł
3.	regulacja własności drogi koło rzeki	60 000,00 zł
4.	żwirowanie drogi gminnej o nr ew. 5196/3	10 000,00 zł
5.	utwardzenie placu koło Szkoły	50 000,00 zł
6.	budowa oświetlenia wzdłuż drogi wojewódzkiej	40 000,00 zł
7.	asfaltowanie drogi naprzeciw Orlika	20 000,00 zł
8.	wykonanie projektu budowy kanalizacji poza wodą w roli Rusnakowej	20 000,00 zł
RAZEM		279 994,00 zł

ZUBRZYCA GÓRNA

LP.	TREŚĆ	PLAN
1.	asfaltowanie drogi Na Ziabińcu	60 000,00 zł
2.	asfaltowanie drogi Tomasówka na wprost	40 000,00 zł
3.	asfaltowanie drogi gminnej o nr ew 105/15 (droga Do Piosków)	50 000,00 zł
4.	żwirowanie drogi za rzeką poniżej Tomasówki	20 000,00 zł
5.	asfaltowanie drogi o nr ew. 10526	55 000,00 zł
6.	remont Szkoły Nr 3	141 504,00 zł
7.	wykonanie rekanalizacji	77 201,00 zł
8.	utwardzenie drogi o nr ew. 10561 koło SP Nr 1 na Ziabińcu	10 000,00 zł
9.	montaż lustra na Ochlipowie	1 000,00 zł
10.	montaż wiat przystankowych 3 szt.	24 000,00 zł
RAZEM		478 705,00 zł

LIPNICA MAŁA

LP.	TREŚĆ	PLAN
1.	budowa drogi powiatowej - chodnik dotacja celowa dla Powiatu	826 056,00 zł
2.	wykonanie projektu chodnika wzdłuż drogi powiatowej	80 000,00 zł
3.	wykonanie przepustu koło Pani Kobroń	25 000,00 zł
4.	remont i odwodnienie drogi od mostu do Steców	40 000,00 zł
5.	asfaltowanie drogi o nr ew. 1691	30 000,00 zł
6.	wykonanie projektu kanalizacji w roli Adamczykowej	10 000,00 zł
7.	wykonanie rekanalizacji 4 budynki	40 389,00 zł
8.	asfaltowanie drogi u Świnków 350 m	100 000,00 zł
9.	asfaltowanie drogi do cmentarza cholerycznego	50 000,00 zł
10.	asfaltowanie drogi koło Pani Morawa	50 000,00 zł
RAZEM		1 251 445,00 zł

PODWILK

LP.	TREŚĆ	PLAN
1.	wykonanie rekanalizacji 8 budynków	94 511,00 zł
2.	wyznaczenie granic drogi Do Pieronków	6 000,00 zł
3.	żwirowanie drogi koło Stramy nr ew. 8573/1	100 000,00 zł
4.	remont drogi gminnej o nr ew. 8596	55 000,00 zł
5.	kanalizacja V etap	693 300,00 zł
6.	oświetlenie 1 lampa	3 000,00 zł
7.	asfaltowanie drogi od Kudzi do Kozaków	60 000,00 zł
8.	wykonanie aktualizacji projektu przejścia kanalizacją sanitarną pod drogą krajową Nr 7	6 700,00 zł
RAZEM		1 018 511,00 zł

Z życia gminy...

Samochody dla OSP

W poniedziałek, 25 stycznia 2021 r., przy urzędzie gminy w Jabłonce odbyło się oficjalne przekazanie samochodów dla jednostek OSP z naszej gminy. Kluczyki do nowego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Jabłonka, z rąk wójta gminy Jabłonka Antoniego Karlaka odebrał prezes OSP Jabłonka Jan Kuczkowicz.

Ochotnicza Straż Pożarna w Jabłonce wzbogaciła się o średni samochód ratowniczo-gaśniczy z napędem 4x4. Pojazd jest wyposażony w zbiornik wody o pojemności 4500 litrów oraz w autopompę, która umożliwiła zassanie wody z głębokości 1,5 metra w czasie do 30 sekund oraz z głębokości 7,5 metra w czasie do 60 sekund. Instalacja pneumatyczna pozwala na wyjazd do akcji w ciągu 60 sekund od chwili uruchomienia silnika samochodu po 12 godzinnym postoju bez konieczności uzupełniania powietrza w zbiornikach. Pojemność zbiornika paliwa zapewnia przejazd minimum 300 kilometrów lub 4-godzinną pracę autopompy. Dodatkowo pojazd wyposażony jest w wyciągarkę o napędzie elektrycznym i siłę uciągu minimum 60 kN z liną o długości 25 metrów wraz z zabudową i zblochem. Koszt zakupu nowego samochodu wyniósł 861 000,00 zł i został sfinansowany ze środków: NFOŚiGW, Gminy Jabłonka, MSWiA, WFOŚiGW w Krakowie, Województwa Małopolskiego oraz ze środków własnych jednostki OSP Jabłonka, którą to wsparła Wspólnota Leśno-Urbarialna z Jabłonki.

Natomiast jednostka OSP Chyżne została wyposażona w średni gaśniczy samochód Mercedes Atego, który został jej przekazany przez druhów z Jabłonki. W uroczystości przebiegającej w miłej atmosferze, udział wzięli strażacy z Jabłonki i Chyżnego, a wśród nich komendant powiatowy PSP w Nowym Targu brygadier Mariusz Łaciak.

Druhom z Jabłonki gratulujemy osiągnięcia sukcesu w staraniach o nowy wóz bojowy. Z chwilą przekazania samochodów wzmocnił się potencjał jednostki OSP Jabłonka i OSP Chyżne, a tym samym podniósł się poziom bezpieczeństwa na terenie gminy. Gospodarz Antoni Karlak zapewnił o kontynuacji starań o doposażanie wszystkich jednostek OSP.

2 kwietnia 2021 z Janem Pawłem II pod krzyżem

16 rocznica śmierci Jana Pawła II przypada w Wielki Piątek. W tym dniu Kościół nie sprawuje mszy świętej, podąża wraz z Jezusem drogą krzyżową. Wierni uczestniczą w liturgii słowa, adorują krzyż, przyjmują komunię świętą i są świadkami przeniesienia Najświętszego Sakramentu do Grobu Pańskiego. Ołtarz jest bez krzyża, świec, obrusu... W tym ważnym dniu chrześcijanin nawiedza cichy ciemny kościół, by czuwać przy Jezusie, by spotkać się z Nim indywidualnie.

Nasza forma spotkania z Janem Pawłem II w tym dniu też może być szczególna. Zapowiedziany w grudniu scenariusz pt. *Piękny człowiek żył między nami... Orawa Janowi Pawłowi II* został zrealizowany na rocznicę śmierci Papieża Polaka. Nagranie wykonano w OCK w Jabłonce. Jest to dziesięciominutowe spotkanie z poezją Karola Wojtyły z lat 1937–1938 i fragmentem „Tryptyku rzymskiego” Jana Pawła II z 2003 roku poprzedzone słowami Juliusza Słowackiego o słowiańskim papieżu.

Wiersze pokazują wrażliwość naszego Rodaka na przyrodę i pory dnia, które pełne są boskiej obecności. W tej poezji jest prośba młodego poety o natchnienie, szacunek do matki ziemi, naszej żywicielki, obraz ojczyzny, która wciąż „wolność musi zdobywać”. Nie brakuje refleksji o przemijaniu i ważnej prawdzie, że „pracą dojrzewa człowiek”.

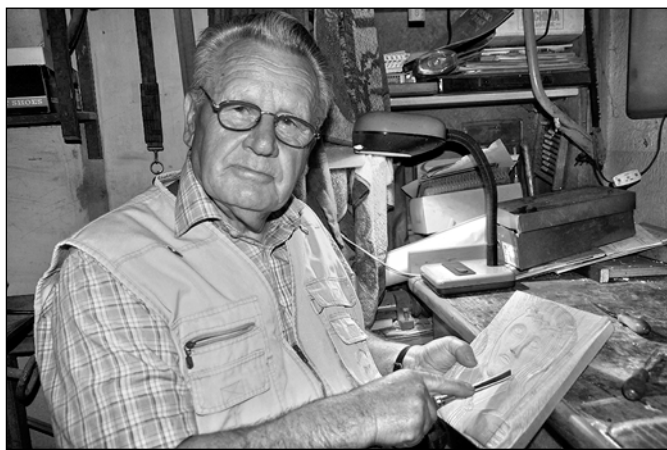
W wielkopiątkowy wieczór zatrzymajmy się na chwilę, wraz z Janem Pawłem II snujmy refleksję nad życiem, nad człowiekiem, nad tym, co dla każdego z nas jest ważne. Niech to będzie nasza ucieczka od codzienności, w której temat pandemii nieustająco nam towarzyszy.

Tekst Barbara Zgama

Andrzej Madeja (17.01.1934–28.02.2021) OSTATNIE POŻEGNANIE

*Boże, po stokroć święty, mocny i ... uśmiechnięty –
(...) dzisiaj, gdy mi tak smutno i duszno, i ciemno –
Uśmiechnij się nade mną.
(Suplikacje, Jan Twardowski)*

3 marca 2021 roku w kościele parafialnym pw. Przemienienia Pańskiego w Jabłonce rodzina, przyjaciele, wychowankowie, przedstawiciele Orawy, Spisza i Podhala pożegnali śp. Andrzeja Madeję – emerytowanego dyrektora i profesora Liceum Ogólnokształcącego im. Bohaterów Westerplatte w Jabłonce.

Podczas mszy św. pogrzebowej koncelebrowanej pod przewodnictwem ks. Józefa Pilcha (absolwent LO w Jabłonce) ks. Jan Przybocki (były wikariusz parafii w Jabłonce) odczytał list pożegnalny ks. bpa Jana Szkodonia – wychowanka śp. Andrzeja oraz wygłosił homilię, w której dał krótkie świadectwo o człowieku, kochającym Orawę i Spisz; o człowieku, który poświęcił swe życie dla społeczności LO w Jabłonce, a przede wszystkim kształceniu i wychowaniu młodzieży.

Andrzej Madeja urodził się na Spiszu w Rzepiskach. Tam spędził dzieciństwo i młodość. Klimat miejscowości, atmosfera rodzinnego domu, w którym rytm wyznaczała praca na roli, ukształtowały jego osobowość. Rodzice widzieli, że syn chętnie się uczy, więc po ukończeniu miejscowej szkoły podstawowej kontynuował naukę w Gimnazjum i Liceum im. Seweryna Goszczyńskiego w Nowym Targu (1946–1951). Na egzaminie maturalnym zdał przedmioty ogólnokształcące i pedagogiczne, co pozwoliło mu podjąć pracę w Szkole Podstawowej w Bukowinie Tatrzańskiej (trzyletni nakaz pracy). W tym okresie nie tylko był nauczycielem, ale także prowadził drużynę harcerską. Działal w ZNP oraz był radnym Gminnej Rady Narodowej w Bukowinie Tatrzańskiej. W tamtym czasie jego uczniem był Stanisław Andrzej Hodorowicz (prorektor UJ w Krakowie 1996–1999; rektor PPWSZ w Nowym Targu 2001–2013).

W latach 1954–1958 studiował chemię na Wydziale Przyrodniczym Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie (dziś UP). Po ukończeniu studiów został przeniesiony przez Kuratorium Oświaty w Krakowie do pracy w Liceum Ogólnokształcącym w Jabłonce. Jednocześnie otrzymał

propozycję, pozostania na uczelni w charakterze asystenta, jednak z niej nie skorzystał.

Mgr Andrzej Madeja 1 września 1958 roku rozpoczął pracę w LO w Jabłonce. Po roku pracy dyr. Pius Jabłoński mianował go swoim zastępcą. Dyrektor dostrzegł w tym młodym energicznym człowieku ważne cechy – sumiennosc i zdolności organizacyjne. Kolejny dyrektor Jerzy Janaś również powierzył mu funkcję wicedyrektora i tak wspólnie przez lata kierowali Liceum Ogólnokształcącym im. Bohaterów Westerplatte w Jabłonce.

W 1960 roku Andrzej Madeja ożenił się z Zofią Gumulską, absolwentką Wydziału Przyrodniczego WSP w Krakowie, która w tym samym roku 1 września rozpoczęła pracę w liceum w Jabłonce. Mieli dwóch synów Zbigniewa i Marka. Obaj kształcili się w Krakowie. Zbigniew to prof. dr hab. UJ w Krakowie, Marek absolwent AWF w Krakowie pracował najpierw w Zespole Szkół im. Bohaterów Westerplatte w Jabłonce, następnie w Szkole Podstawowej nr 1 im. Adama Mickiewicza w Jabłonce. Zofia i Andrzej Madejowie mieli pięcioro wnucząt i czworo prawnucząt.

Tworzenie Parku 1000-lecia, wzniesienie drewnianego amfiteatru, budowa domu nauczyciela, w późniejszym okresie organizowanie czynów społecznych przy budowie stadionu w Jabłonce, to tylko nieliczne inicjatywy, w które angażował się Pan Dyrektor. Przez lata był korespondentem „Dziennika Polskiego” z Orawy. Informacje o rekordowych temperaturach, ważnych wizytach itp. wychodziły spod pióra prof. naszego liceum.

Młodzież Orawy, Spisza i Podhala, która kształciła się w murach liceum w Jabłonce, zawsze z szacunkiem wypowiadała się o Panu Profesorze, Dyrektorze. Był człowiekiem wymagającym, ale szanował każdego, był uczciwy względem ludzi. Doceniał pracę koleżanek i kolegów nauczycieli, wysyłał do ministerstwa wnioski o medale i nagrody, które tam były akceptowane, więc nauczycieli nagradzano np. z okazji Dnia KEN. Zawsze był blisko młodzieży, sprawował opiekę nad samorządem uczniowskim, dbał o atmosferę w szkole. Zależało mu, by młodzież nie tylko zdobywała wiedzę, ale także potrafiła pracować na rzecz środowiska.

Jako emerytowany profesor LO i dyrektor był bardzo aktywny w środowisku orawskim. Uczestniczył we wszystkich imprezach kulturalnych, redagował artykuły do czasopism „Orawa”, „Moja Orawa” i innych. Jako rzeźbiarz amator udzielał się w Stowarzyszeniu Orawskich Artystów, które powstało przy OCK w Jabłonce. Chętnie pomagał i podejmował współpracę. Zjazdy absolwentów bez niego się nie odbywały. Cieszył się z tych spotkań, później zawsze na ten temat pojawiała się notatka w lokalnej prasie. Interesował się losami swoich wychowanków, przy każdej okazji dopytywał się o ich rodziny Cieszył się z ich sukcesów, śledził ich kariery.

Przez całe życie był aktywnym członkiem ZNP, na emeryturze należał do Sekcji Emerytów i Rencistów ZNP, działającej przy oddziale ZNP Jabłonka–Lipnica Wielka. Na emeryturze chętnie uczestniczył w sympozjach nt. *Sacrum i przyroda*. Obszerne relacje z nich zamieszczał w „Mojej

Orawie". Warto wspomnieć, że Pan Dyrektor bardzo interesował się sportem. Kibicował piłkarzom, skoczkom narciarskim, siatkarzom, lekkoatletom itd. Trzymał kciuki za lokalne drużyny. Z Memoriałem Pamięci Nauczycieli Wychowania Fizycznego w Jabłonce był związany od początku jego istnienia.

Często otrzymywał zaproszenia od różnych instytucji i martwił się, jeśli nie mógł w tych uroczystościach uczestniczyć. W sprawy Orawy angażował się całym sercem. Senior Andrzej Madeja nie opuszczał ważnych uroczystości. Z ogromną skrupulatnością odnotowywał szczegóły z nimi związane, zawsze zabierał głos w ważnych dyskusjach. Miał ogromną wiedzę nt. historii Podtatrza.

W 2015 roku kapituła Nagrody Wójta Gminy Jabłonka „Człowiek Człowiekowi” nagrodziła Andrzeja Madeję za szczególny wkład w działania na rzecz drugiego człowieka. Odebrał ją 18 grudnia podczas corocznego spotkania „Orawski Opłatek”. Szczegółowo opisał to wydarzenie w „Raptularzu Orawskim” („Moja Orawa” 1/2016, s. 36; fot. s. 19).

W lipcu 2020 roku uczestniczył w Jabłonce w obchodach 100-lecia przyłączenia części Orawy do Polski; 28 lipca pożegnał swoją ukochaną żonę; w grudniu 2020 przyszła choroba, a 28 lutego 2021 jego życie dobiegło końca.

Współtworzył monografię Gminy Jabłonka, opisał historię Apteki pod Zbawicielem, a przede wszystkim był współtwórcą monografii LO im. Bohaterów Westerplatte w Jabłonce. Ma na swoim koncie wiele artykułów

dotyczących różnych obszarów orawskiego życia. Podczas Zjazdu Orawian w 2012 roku wygłosił referat pt. „Migracje Orawian oraz ich wpływ na życie gospodarcze, kulturalne i społeczne regionu” (I Światowy Zjazd Orawian. Jabłonka, 19-22 lipca 2012. Wydarzenia i wspomnienia, s. 55-62).

Przyjaźnił się z wieloma osobami, dla każdego miał dobre słowo. Był tym, który łączy Orawę. Dobro Orawy leżało mu na sercu. I co najważniejsze – on nie mówił o tym, ale działał, pracował dla tego kawałka ziemi na pograniczu polsko-słowackim.

Będzie nam go bardzo brakowało, gdyż coraz trudniej dziś o prawdziwe autorytety. Dzięki jego artykułom o zmarłych kolegach i koleżankach, pamięć na Orawie o nich pozostanie. Pięknie potrafił wyliczać ich zasługi. Cieszył się sukcesami Orawian, kibicował każdemu, kto podejmował ciekawe inicjatywy na rzecz Orawy.

Przed złożeniem do grobu ciała śp. Andrzeja o swoim pożegnaniu z nim wspomnieli ks. proboszcz Kazimierz Czepiel. W piątek uścisnęli sobie dłoń, a w niedzielę było po wszystkim. Przyjaciela, Profesora i Dyrektora pożegnali: Józef Szperlak – prezes Banku Spółdzielczego w Jabłonce, Helena Kowalczyk – Stowarzyszenie Artystów Orawskich, Antoni Karlak – wójt gminy Jabłonka, Aniela Stopka i Katarzyna Lasak była i obecna dyrektorką Zespołu Szkół im. Bohaterów Westerplatte w Jabłonce. Na zakończenie wystąpił wychowanek ze Spisza.

Requiescat in pace. Amen
Tekst Barbara Zgama

Sukces zespołu OWCOK na 49. Góralskim Karnawale w Bukowinie Tatrzańskiej

Za sprawą zespołu regionalnego OwCoK, który działa przy Orawskim Centrum Kultury w Jabłonce, Orawa zaprezentowała się na 49. Góralskim Karnawale w Bukowinie Tatrzańskiej, który odbywał się w dn. 11-13 lutego br. w wersji online.

Komisja artystyczna oceniająca popisy par tanecznych i tańca zbójckiego, wyróżniła specjalnym dyplomem, a więc najwyższą nagrodą, członków zespołu OwCoK - Mirosława Zubrzyckiego z Jadwigą Kozak i Renatą Gwiżdż, którzy zatańczyli trojoka (ciardasia kicorskiego) oraz Ryszarda Spytkowskiego i Angelikę Motykę za taniec ciardaś (cina).

Laureatom i całemu zespołowi OwCoK składamy gratulacje. A życząc kolejnych sukcesów, dziękujemy za dotychczasowe działania promujące orawską kulturę.

Promocja wydawnictwa „Orawskie świąty po naszymu opedziane”

W sobotnie popołudnie 27 lutego br., na scenie Orawskiego Centrum Kultury w Jabłonce, za orawskim stołem zasiedli zaangażowani w powstanie publikacji „ORAWSKIE ŚWIATY po naszymu opedziane”. Dzielili się kawałkiem swoich orawskich świątów i zapoczątkowali dyskusję nad kondycją naszej gwary ukochanej.

Spotkanie rozpoczęła orawska muzyka i słowa wiersza Franciszka Stechury „Gwaro Orawsko”, który pięknie obrazuje znaczenie naszej mowy w doświadczaniu i opisywaniu świata oraz mówi o nadziei na to, że chwała orawskiej gwary nigdy nie przeminie. Taką nadzieję, zabierając głos wyraził również wójt gminy Jabłonka Antoni Karlak. A wydana publikacja, z gwarowymi tekstami spisanyymi i opowiedzianymi, jest przykładem działania z zakresu ochrony tego cennego, niematerialnego dziedzictwa.

Opowieść o gwarze, potrzebie jej dokumentowania i zachowania dla przyszłych pokoleń, w barwny sposób przekazał publiczności zgromadzonej na sali widowiskowej OCK i śledzącej transmisję online, prof. dr hab. Józef Kaś. Profesor o orawskiej gwarze opowiadał z prawdziwą pasją, sporą dawką humoru i nieocenioną pomocą swej małżonki - pani Krysi, z zacisza swego domu, uczestnicząc w spotkaniu poprzez łącza internetowe.

Na zakończenie, w wyraz wdzięczności, każdy z autorów otrzymał z rąk wójta Antoniego Karlaka obraz z błękitnym oknem, które zdobi okładkę książki i zaprasza do odkrywania orawskich świątów.

Kameralnemu spotkaniu towarzyszyła kapela zespołu OwCoK z Orawskiego Centrum Kultury w Jabłonce.

Na publikację *ORAWSKIE ŚWIATY po naszymu opedziane* składają się książka i płyta z gadkami orawskimi, z których część stanowią prace nagrodzone w Orawskim Konkursie Literackim im. Piotra Borowego. Autorzy: Irena Grobarczyk, Władysława Omylak, Paulina Pawlak-Kott, Anna Olesińska, Bogdan Pieróg, Paweł Gwiżdż i Artur Olesiński, na potrzeby publikacji użyczyli nie tylko swoje teksty, ale także głosy, by w niepowtarzalnym dla siebie stylu opowiedzieć o swoim kawałku świata orawskiego. Na płycie znalazła się również gadka *Jako mnie babka uczyła rachunków* w interpretacji Kacpra Kocura, zdobywcy

Zdj. Ł. Sowiński

pierwszego miejsca w konkursie gawędziarzy, w kategorii dziecięcej 54. Festiwalu *Sabałowe Bajania*. Strony książki zdobiją rysunki Julii Pieronek.

Pracy redakcyjnej i konsultacji językoznawczej podjął się prof. dr hab. Józef Kaś, który dokonał korekty tekstów ujednolicając ich pisownię i przedstawił naukowe spojrzenie na gwarową ortografię.

Publikacja jest dostępna w Orawskim Centrum Kultury w Jabłonce.

Tradycje Orawy. Skubarki

W ostatnich dniach niesopustu, Orawskie Centrum Kultury w Jabłonce poprzez produkcję i publikację materiałów filmowych o tradycji skubarek, zaprosiło do świata dawnej Orawy, do gaźdżiny, która upytała baby na darcie pierza...

Przebieg tradycyjnych skubarek z kapelą, tańcami i śpiewem odtworzyli członkowie zespołu regionalnego OwCoK. Pasjonaci orawskiej kultury i znawcy tematu - pani Jadwiga Pilch, pani Zofia Warciak i pan Ludwik Młynarczyk opowiedzieli o dawnej Orawie. Muzeum – Orawski Park Etnograficzny w Zubrzyicy Górnej otworzyło dla nas izby Czarnej Karczmy. W efekcie tej współpracy powstały dwa filmy o tradycji skubarek. Filmy można obejrzeć na stronie internetowej gminy Jabłonka i Orawskiego Centrum Kultury w Jabłonce.

Materiały filmowe spotkały się z bardzo ciepłym odbiorem. Starsi mieszkańcy Orawy powrócili do wspomnień z młodości lat. Z nostalgią i wzruszeniem patrzyli na świat, którego już nie ma. Z kolei dla wielu młodych osób, filmy były pierwszym spotkaniem z tradycją skubarek na Orawie.

Zdj. Ł. Sowiński

Jabłonka ma Mistrza Polski w lekkoatletyce

Wynikiem 14,64 m Wojtek Galik pobił rywali oraz swój życiowy rekord i został Halowym Mistrzem Polski w trójskoku w Lekkiej Atletyce w kategorii juniorów U-20. Gospodarzem Halowych Mistrzostw Polski U18 i U20 był Toruń.

Wojtek reprezentuje WAWEL Kraków, gdzie trenuje pod okiem Jerzego Kaduszkiewicza. Młody mieszkaniec Orawy i uczeń tutejszego liceum, ma na swoim koncie już drugi, mistrzowski tytuł. Pierwszy wywalczył w 2019 r.,

będąc wówczas podopiecznym Wiesława Peruckiego i reprezentując MKS Rabka.

Samorząd Gminy Jabłonka gratuluje zdobycia tytułu mistrza oraz dopinguje w rozwijaniu sportowej pasji i osiągnięciu kolejnych sukcesów.

Orawianka w zespole mistrzyń

Maria Suwada z Jabłonki, jako zawodniczka klubu Wierzbowianka Wierzbno zdobyła złoty medal Futsalowych Mistrzostw Polski Kobiet do lat 16. Została również okrzyknięta najlepszą zawodniczką meczu ćwierćfinałowego.

Trzydniowe zawody halowej piłki nożnej rozegrano w podkrakowskich Proszowicach w dn. 5-7 lutego 2021 r. W spotkaniach grupowych zespół z Wierzbna pokonał Marcus Gdynia oraz SWD Wodzisław Śląski, a także zremisował ze Stomilem. Ćwierćfinałowym przeciwnikiem Wierzbowianki był zespół Pogoni Tczew. Mecz zakończył się wynikiem 6:2 dla zespołu gospodyń. Maria Suwada została zawodniczką spotkania. W meczu półfinałowym piłkarki Wierzbowianki po rzutach karnych pokonały zespół Staszówkę Jelna. Regulaminowy czas gry w wielkim finale zakończył się remisem 2-2. Do wyłonienia mistrza Polski potrzebne były rzuty karne, które lepiej egzekwowały piłkarki Wierzbowianki i ostatecznie triumfowały w całym turnieju.

Samorząd Gminy Jabłonka gratuluje młodej Orawiance. Z podziwem patrzymy na sportowe sukcesy Marii i życzymy wielu wygranych rywalizacji.

NIEDŹWIEDZIE ORAWY NAJSILNIEJSZYM KLUBEM

Od 12 do 14 marca na Zamku w Gniewie odbyły się XXI Mistrzostwa Polski w Armwrestlingu. Orawski klub Niedźwiedzie Orawy reprezentowała rekordowa liczba 41 zawodników. Podczas weekendowych zmagania do krzyżackiej twierdzy przyjechali najsilniejsi zawodnicy z całej Polski. Stawką rywalizacji były nie tylko tytuły mistrzowskie, ale i powołanie do kadry narodowej. Niedźwiedzie obroniły tytuł najsilniejszego klubu w klasyfikacji generalnej oraz juniorskiej, a rywalizację senior i master zakończyli na 2 miejscu. Łącznie zdobyli 93 medale, w tym: 46 złotych, 24 srebrnych i 23 brązowych.

Niedźwiedziom Orawy gratulujemy!

Nowy zarząd LKS Orawa Jabłonka

Walne zebranie członków Lokalnego Klubu Sportowego Orawa Jabłonka, 13 lutego br. wybrało nowy zarząd. Prezesem klubu został pan Paweł Bachleda-Graca, który zastąpił na tym stanowisku długoletniego prezesa pana Ryszarda Piętkę. Ustupującemu Prezesowi i byłemu zarządowi, samorząd gminy Jabłonka składa podziękowania za ogromny wkład w popularyzację piłki nożnej i sportu na Orawie. Natomiast nowemu zarządowi życzymy owocnej pracy rzecz rozwoju klubu.

Nowy zarząd LKS Orawa Jabłonka:

Prezes Paweł Bachleda-Graca
Wiceprezes Dariusz Brząkała
Sekretarz Janusz Kasprzak
Skarbnik Rudolf Guzik
Członek Marcin Dziurczak

Oddajesz krew – darujesz życie

7 marca br. w Orawskim Centrum Kultury w Jabłonce przeprowadzona została kolejna akcja krwiodawstwa. Mnożyliśmy dobro przez dzielenie się bezcennym lekarstwem, jakim jest krew. Pamiętając o poprzednich zbiórkach krwi, w których Orawianie nie zawiedli, byliśmy pewni, że i tym razem chętnych do oddania krwi nie zabraknie.

Dziękujemy wszystkim, którzy poświęcili swój czas i oddali krew. Cieszy nas tak liczny udział mieszkańców. Mamy już stałych krwiodawców, którzy byli z nami po raz trzeci i jak twierdzą, nasze pobory krwi już na stałe wpisały w swoje kalendarze.

Akcję krwiodawstwa organizują: Gmina Jabłonka i Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecnicstwa w Krakowie – oddział terenowy Nowy Targ.

ŻYCIE W PANDEMII

*Jeszcze będzie przepięknie,
Jeszcze będzie normalnie...*

Tym fragmentem piosenki zespołu Tilt rok temu zakończyłam swój artykuł na temat pandemii. Dziś muszę zmodyfikować te słowa i ująć je w pytanie: *Czy jeszcze będzie pięknie albo choć normalnie...?*

W Polsce pierwszy przypadek koronawirusa wykryto 4 marca 2020 roku, w Małopolsce – 9 marca 2020 roku. W każdym województwie rozpoznawano kolejne przypadki zakażeń. Ogłoszono lockdown. Naród go przyjął i się do niego dostosował. W wakacje obostrzenia nieco poluzowano, by ludzie poczuli trochę normalności, ale to pociągnęło za sobą kolejne zakażenia. Jesienią ogłoszono kolejną falę pandemii.

Obowiązek noszenia maseczek, dezynfekcji rąk, zachowania dystansu między sobą – tymi obostrzeniami został objęty cały kraj. Wiele instytucji i przedsiębiorstw nie pracuje w normalnym trybie.

Po roku nie tylko Polska, ale cały świat nadal zmaga się z pandemią. Słyszymy o kolejnych mutacjach wirusa, o trzeciej fali epidemii, o wzrastającej liczbie zarażonych. Po okresie odnotowywania mniejszej liczby zakażeń,

w marcu 2021 roku znów nastąpiło zwiększenie zachorowań. W szpitalach przywraca się specjalne oddziały przeznaczone tylko dla zarażonych SARS-CoV-1, SARS-CoV-2 itp. W marcu rząd ogłosił lockdown w kilku województwach. W przypadku zwiększania się liczby zachorowań będzie wprowadzał go w kolejnych. Sytuacja jest dynamiczna i zmienia się z dnia na dzień.

Mieszkańcy Orawy stosują się do zaleceń, instytucje pracują w reżimie sanitarnym, ale można w nich załatwić wszystkie sprawy. Urząd Gminy Jabłonka pracuje bez zakłóceń, jest otwarty dla petentów, są przyjmowane strony, pracuje kasa, można załatwić każdą sprawę. Orawskie Centrum Zdrowia, sklepy, bank itd. przyjmują i obsługują ludzi. Szkoły przez cały czas pracują zgodnie z wytycznymi GIS, MENiS, MZ.

Ludzie dbając o siebie, dbają o innych, ale wszystkim jest ciężko. Wielu młodych ludzi nie ma potrzeby kontaktowania się z innymi, zdalne nauczanie przestało być już dla nich atrakcyjne. Stajemy się obojętni i leniwi. W ludziach jest dużo gniewu, rozczarowania, relacje międzyludzkie są chyba mniej szczere.

Są prowadzone szczepienia wg harmonogramu określonego przez rząd.

Barbara Zgama

ROK SZKOLNY	NAUKA STACJONARNA			NAUKA NA ODLEGŁOŚĆ		
	Przedszkola, oddziały przedszkolne	Kl. I–III	Kl. IV–VIII	Przedszkola, oddziały przedszkolne	Kl. I–III	Kl. IV–VIII
2019/2020	Od 1 września 2019 do 11 marca 2020 Egzamin ósmoklasisty 16–18 czerwca 2020 Konsultacje dla ósmoklasistów Odbiór świadectw w reżimie sanitarnym			Przedszkole wznowiło działalność w maju; Oddziały nie wróciły	Do 26 czerwca	
2020/2021	Od 1 września i nadal	01.09.20-06.11.20 18.01.21-nadal	01.09.20-23.10.20 konsultacje dla kl. VIII	brak	09.11.20-15.01.21	26.10.2020-nadal

TRADYCJE ORAWY. TRIDUUM PASCHALNE

W tradycyjnej kulturze ludowej czas od końca karnawału do Wielkanocy to pora o szczególnym znaczeniu. Symbolicznie odchodzącą zimową martwość zastępuje życiodajna rodząca się wiosna. W tym przełomowym okresie magicznym zabiegiem, zaklęciem, obrzędem należało jak najszybciej przepędzić zimą - symbol śmierci, a tym samym przywołać i wspomóc rodzące się życie, płodność i wegetację. Wiele ze zwyczajów i obrzędów tego ważnego kulturowo okresu uległo już częściowemu lub całkowitemu zapomnieniu. Jednak warto przypomnieć sobie o sile wiary naszych przodków, a także o ich nieustannym upatrywaniu powodzenia, szczęścia oraz dobrego i godnego życia w prostych gestach mających dla nich samych ogromnie ważne znaczenie.

WIELKI CZWARTEK

Na Orawie nazywany dawniej *zielonym czwartkiem*. W kościele w tym dniu zawiązywano dzwony, a w gospodarstwach owijano sznurem i oblepiano ciastem drzewa owocowe, co miało zapewnić urodzaj owoców. Jeśli pogoda sprzyjała, kobiety siały kapustę. Spieszyły się, by zdążyć przed zawiązaniem dzwonów, gdyż to gwarantowało obrodzenie plonów.

Od Wielkiego Czwartku do Wielkanocy chłopcy biegali po wsi z drewnianymi kołatkami, które zastąpiły na ten czas dzwony. Tym zwyczajem przypomniano czas chaosu, jaki zapanował wśród uczniów, kiedy rozbiegli się przerażeni po pojmaniu Jezusa. Wierzono, że dźwięk kołatek skutecznie odpędza złe duchy i wszelkiego rodzaju demony.

Zdjęcie: Ł. Sowiński

W ten dzień na Orawie, jak również niemalże w całej centralnej i południowej Polsce palono Judasza - kukłę, która go przypominała. W naszym regionie bardzo często najpierw zrzucano kukłę z wieży kościelnej lub z dzwonnicy, by potem zawlec ją na kamieniec i tam wśród złorzeczeń wrzucić do ognia. Gdy kukła płonęła, z krzykiem uciekano do domów. Podczas ucieczki nie wolno było obejrzeć się za siebie, gdyż groziło to pomieszczeniem zmysłów.

WIELKI PIĄTEK

*Wodzicko cysta
Obmyłaś Pona Jezusa Krysta
Obmywos brzyska, korzynie
Omyj ze mnie grzysne stworzynie*

Wielki Piątek na Orawie przebiegał pod znakiem postu i umartwiania. Mieszkańcy wsi orawskich nie tylko zachowywali ścisły post, ale często w ogóle nic tego dnia nie jedli. Nie pracowano w polu, nie podejmowano żadnych nie-

koniecznych prac w gospodarstwie, nic nikomu nie pożyczano. W kościele dziewczyny i kobiety ubierały grób boży.

Istniało również wiele zwyczajów i tradycji, które zupełnie zaginęły, a jeżeli przetrwały, to praktykują je wyłącznie starsze osoby. Jednym z takich zwyczajów jest rytualne oczyszczenie i obmycie się w rzece lub źródle w nocy z piątku na sobotę, zanim *ptosek začwyrko*. Mieszkańcy śpieszyli więc wczesnym rankiem nad potoki, by obmyć twarz i ręce, a czasem nawet kąpano się w zimnej wodzie. Woda musiała być nabierana z prądem rzeki. Zabieg ten miał zapewnić zdrowie na cały rok. W potoku kąpano również zwierzęta, by zapewnić im dużo siły.

Zapomnianym zwyczajem jest również robienie w nocy z piątku na sobotę wielkopiątkowego masła. Aby miało ono cudowną moc leczniczą, robiąca je kobieta musiała mieć rozpuszczone włosy i być ubrana w samą koszulę.

Natomiast bacowie, którzy niedługo po świętach ruszali na hale, zabezpieczali się w przedmioty, które według wierzeń miały magiczną moc i chroniły ich przed złem. W tym celu udawali się w nocy z piątku na sobotę na cmentarze i tam zdobywali ziemię z mogił, drzazgi z trumien czy ułamki kości. Warunek działania zdobywcy był jeden, baca na cmentarz musiał pójść nagi.

BIOŁO SOBOTA

Wielka Sobota to czas na ostatnie przygotowania do Wielkanocy. W tym dniu gospodynie szykowały tradycyjne potrawy i niosły je do poświęcenia w kościele. Na orawskie święcone składały się: chleb, kawałek gotowanego mięsa, kiełbasa, słonina, kołoco, chrzan, sól, baranek z cukru lub ciasta, masło, ser, woda w butelce oraz jajka barwione w wywarze z cebuli.

Czasem do koszyka dodawano ziemniaki.

W Wielką Sobotę wygaszano również ogień w piecach, aby wieczorem ponownie zapalić, tym razem już ogniem poświęconym i przyniesionym z kościoła przez chłopców.

Jednym z ciekawych zwyczajów w czasie wieczornej rezurekcji było obrywanie przez myśliwych frędzli z chorągwi kościelnych. Tym sposobem zapewniali sobie szczęście na polowaniu.

WIELKANOC

Niedziela Wielkanocna na Orawie to wielkie święto rodzinne, tak dawniej, jak i dziś. Najważniejszym punktem dnia była obecność na porannej rezurekcji. Na procesję szli wszyscy. Zabierano nawet niemowlęta, gdyż istniało przekonanie, że kto w Wielkanoc nie uczestniczy we mszy, ten przez cały rok będzie chorować. Według polskich wierzeń ludowych procesja rezurekcyjna demaskowała czarownice. Żadna czarownica nie była w stanie trzykrotnie obejść kościoła. Gospodarze po uroczystościach w pośpiechu wracali do domów. Wierzono, że kto pierwszy *ze spolstwa* przyjdzie do domu, ten jako pierwszy zakończy prace wiosenne, *zrobi wiosne*.

Po powrocie kropiono bydło zimną wodą, po czym zasiadano do świątecznego śniadania. Składając sobie życzenia, dzielono się jajkiem. Spożywanie *święconego* zaczynało od chrzanu. Tradycyjną wielkanocną potrawą była *chrzanówka*, czyli zalane kwaśnicą: tarty chrzan, jajka pokrojone w kostkę, słonina i kiełbasa. Ten, kto przy jej spożywaniu, krzywił się, uznawany był za grzesznika.

Natomiast przed obiadem, święcony chrzan z chlebem dawano bydłu do pyska, żeby było zdrowe i odporne na czary. Gospodynie sypały kurom ziarno z obręczy, by dobrze się niosły i nie dokuczały jastrzębie.

W Wielką Niedzielę odpoczywano. Jednak, aby zboże w polu się nie waliło, nie wolno było leżeć. Nie odwiedzano się. Prace w gospodarstwie ograniczały się niezbędnych.

Wielkanoc była też dniem wróżb. Dziewczęta po świątecznym obiedzie rzucały psom kości. Której pies porwał kość jako pierwszej, ta jako pierwsza miała wyjść za mąż.

ŚMIGUSZT NA ORAWIE

*Przyšli my mu po śmiguszcie
Ale mnie tu nie opuście*

Poniedziałek Wielkanocny zwany na Orawie *śmiguszt*, a w innych częściach Polski lanym poniedziałkiem czy śmigusem - dyngusem, to bardzo stary zwyczaj kultywowany jeszcze w przedchrześcijańskich tradycjach. Niewątpliwie kojarzymy go ze wzajemnym polewaniem się wodą. Jednak warto zadać sobie pytanie, jaka głębia czy symbolika kryje się za tym chętnie odtwarzanym zwyczajem?

Pierwotnie były to dwa odrębne obrzędy rodzinne. Pierwszy człon w nazwie - *śmigus*, oznaczał tyle samo co bić czy uderzać. Rytualne smaganie się rozwinęło, wierzbowymi gałązkami lub uplecionymi z nich batami, miało przepędzić wszelką słabość i choroby. Magiczna moc wierzbowych gałęzi, która w czasie uderzenia miała przejść na daną osobę, zapewniała dobrobyt i zdrowie. *Dyngus*, którego znaczenie tłumaczono jako wykupywanie, to podchody młodzieży męskiej (często w przebraniach) do domów, gdzie mieszkały panny na wydaniu. Wizytom tym towarzyszył zwyczaj obfitego polewania wodą wszystkich panien, a także młodych mężatek.

Woda to najbardziej wymowny w kulturze ludowej symbol życia i oczyszczenia, po którym następuje odrodzenie. Zarówno dotknięcie zieloną gałązką, jak i polewanie się wodą, charakterystyczne dla ludowych obrzędów wiosennych, jest

reliktem odwiecznych praktyk magicznych, zapewniających dostatek deszczu, ciągłość wegetacji i plenność roślin. Obrzędowe oczyszczenie ma zapewnić urodę, siły witalne oraz liczne i zdrowe potomstwo.

Lany Poniedziałek upływał więc pod znakiem dyngusowej zabawy. Na wsiach panowała radosna atmosfera, wzajemnie się odwiedzano. Ten powszechny w całej Polsce zwyczaj, w niemal każdym regionie obchodzony jest nieco inaczej.

Na Orawie, w poniedziałek wcześniej rano kawalerzy przychodzili do domów, w których były panny na wydaniu i oblewali je wodą. Bywało, że *parobcy* gwałtem dobijali się do zamkniętych drzwi, w konsekwencji czego drzwi po takiej wizycie wymagały naprawy. Brali wiadra, putnie, dzbanki czy inne naczynia i nosili wodę ze studni. Jeśli dziewczyna bardzo się opierała, zaciągano ją do potoka, gdzie nie uniknęła kąpieli w zimnej wodzie. Często potencjalne ofiary, by uniknąć takich sytuacji, nocowały u sąsiadów. Ilość *polewaczy* odwiedzających dziewczynę świadczyła o tym, jak wielkim powodzeniem cieszy się we wsi.

Chłopcy chodzili od domu do domu również z kijami w rękę i uderzając nimi o podłogę recytowali :

*Przyšli my mu po śmiguszcie
Ale mnie tu nie opuście*

Dalej prosili o datki i składali życzenia gospodarzom, zostawiając dla nich jeden kij, którym później gospodarz po raz pierwszy wypędzał bydło na pastwisko. W zamian chłopcy otrzymywali od domowników jajka, placki lub pieniądze.

Współcześnie przetrwał już tylko zwyczaj polewania się wodą, jednak jest to zwykle symboliczne, delikatne zaznaczenie tradycji, bez świadomego rozumienia obrzędu.

Zdjęcie: T. Sowiński

Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021

 Liczymy się
DLA POLSKI!

Już od 1 kwietnia!
Wejdź na spis.gov.pl i spisuj się!

Od kiedy będzie trwać Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań?

Od 1 kwietnia 2021 r. do 30 czerwca 2021 r., według stanu na dzień 31 marca 2021 r., w całej Polsce realizowany będzie Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań NSP 2021.

Udział w Narodowym Spisie Powszechnym Ludności i Mieszkań 2021 można wziąć poprzez:

- **samospis internetowy**, odpowiadając samodzielnie na pytania poprzez aplikację dostępną od 1 kwietnia br. na stronie internetowej spis.gov.pl;
- infolinię, dzwoniąc pod numer telefonu 22 279 99 99 i odpowiadając na pytania rachmistrza;
- rozmowę telefoniczną z rachmistrzem, który sam do nas zadzwoni;
- osobiste spotkanie z rachmistrzem w miejscu zamieszkania, gdy sytuacja epidemiczna na to pozwoli.

**Obowiązkowy
samospis
internetowy**

wejdź na
spis.gov.pl
i wypełnij formularz

**Jeśli nie możesz
spisać się
samodzielnie**

zadzwoń na infolinię pod numer
22 279 99 99 lub spodziewaj się
kontaktu ze strony **rachmistrza spisowego**

NSP 2021 – czego będą dotyczyć pytania:

- charakterystyki demograficznej;
- aktywności ekonomicznej;
- poziomu wykształcenia;
- niepełnosprawności;
- migracji wewnątrz kraju i poza granice;
- przynależności etniczno-kulturowej;
- gospodarstwa domowego i rodziny;
- zasobów mieszkaniowych.

Dokładny zakres informacji zbieranych w spisie dostępny jest na stronie spis.gov.pl/jakie-dane-bedziemy-zbierac-w-narodowym-spisie-powszechnym-ludnosci-i-mieszkan-2021/.

Obowiązek ustawowy

Udział w spisie ludności i mieszkań jest obowiązkowy. Każdy zobowiązany jest do udzielania dokładnych, wyczerpujących i zgodnych z prawdą odpowiedzi.

Podstawa prawna

Ustawa z dnia 9 sierpnia 2019 r. o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2021 r. (Dz. U. poz. 1775, z późn. zm.).

Tajemnica statystyczna

Wszystkie pozyskane w czasie spisu dane podlegają bezwzględnej ochronie na zasadach określonych w art. 10 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (tekst jednolity Dz.U. z 2020 r. poz. 443, z późn. zm.).

Od 15 marca będzie działać specjalna infolinia
pod nr tel.: 22 279 99 99 dla osób, które chcą uzyskać więcej informacji
na temat Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań.

 GUS | NSP 2021